

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Вишивана Б.М.

ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

Методичні вказівки та завдання для проведення практичних занять
для студентів освітнього ступеня магістр
спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”
освітньо-наукової програми “Фінанси і кредит”

Львів – 2022

Рекомендовано до друку
кафедрою фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2022 року)

Рецензенти:

Крупка Михайло Іванович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка

Підхомний Олег Михайлович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка

Вишивана Б.М. Платіжні системи і технології: Методичні вказівки та завдання для проведення практичних занять для студентів освітнього ступеня магістр спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” освітньо-наукової програми “Фінанси і кредит”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 25 с.

© Б.М. Вишивана, 2022

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Тематика практичних занять.....	7
Тема 1. Платіжний ринок України.....	7
Тема 2. Операції на платіжному ринку.....	8
Тема 3. Загальні засади функціонування платіжних систем.....	9
Тема 4. Функції банків та небанківських установ у платіжній системі.....	10
Тема 5. Ризики та безпека платіжних систем.....	11
Тема 6. Системи дистанційного банківського обслуговування.....	12
Тема 7. Система електронних платежів (СЕП) НБУ.....	13
Тема 8. Системи масових платежів.....	14
Тема 9. Національна платіжна система “Український платіжний простір”....	15
Перелік питань до заліку.....	15
Розподіл семестрових балів з дисципліни	16
Види та рекомендації до виконання індивідуальних завдань.....	17
Список рекомендованих джерел.....	20
Додаток А.....	23
Додаток Б.....	25

ПЕРЕДМОВА

Переважну частину платежів, які формують грошовий обіг держави, проводять в безготівковій формі у вигляді переміщення коштів у банківській системі. Тому в грошових системах важливого значення набуває регулювання безготівкового обігу. Для цього в їх складі створюють спеціальні платіжні системи, які є сукупністю принципів здійснення платежів, платіжних інструментів, правил та процедур їх застосування для проведення платіжних операцій, а також інституційних структур, що його забезпечують.

Значення платіжних систем для економіки держави полягає у забезпеченні своєчасності та гарантованості платежів, створенні можливості максимального прискорення платежів, здійснення їх у режимі реального часу, що забезпечує високу швидкість обороту капіталу та економію трансакційних витрат. Висока концентрація платежів у банківських установах забезпечує можливості для застосування клірингу, організації контролю за легальністю платежів. Нормативне визначення принципів, правил і процедур здійснення платежів та створення механізму контролю за їх дотриманням сприяють посиленню довіри між учасниками платіжних відносин.

Ефективність, надійність, оперативність, економічність, зручність та безпечність платіжної системи сприяє зростанню економічної активності, розвитку бізнесу, фінансового ринку, зміцненню державних фінансів, підвищенню дієвості грошово-кредитної політики центрального банку держави.

Глобальні масштаби розрахункових операцій потребують досконалого володіння банківськими працівниками технологіями проведення грошових переказів, обслуговування платежів, а їхніми клієнтами – можливостями та перевагами розрахунків за допомогою систем електронних платежів. У зв'язку з цим важливе значення має вивчення дисципліни “Платіжні системи і технології” студентами освітнього ступеня магістр спеціальності “Фінанси,

банківська справа та страхування” освітньо-наукової програми “Фінанси і кредит”.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Платіжні системи і технології” є засвоєння теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування платіжного ринку та платіжних систем.

Цілями вивчення дисципліни “Платіжні системи і технології” є формування у студентів базових знань щодо принципів функціонування платіжних систем, їх різновидів, платіжних технологій, можливих ризиків платіжних систем, методів управління ними, поняття інформаційної безпеки та створення системи захисту, специфіки побудови платіжної системи України.

Після завершення курсу студенти будуть:

Знати:

- поняття та структуру платіжного ринку України;
- види та особливості проведення операцій на платіжному ринку України;
- суть, значення, види, суб’єктів і правову основу діяльності платіжних систем;
- поняття, різновиди та методи управління ризиками платіжних систем;
- типи загроз та особливості реалізації політики безпеки платіжних систем;
- специфіку проведення міжбанківських розрахунків;
- різновиди систем дистанційного банківського обслуговування клієнтів;
- особливості емісії, еквайрингу та операцій із застосуванням електронних платіжних засобів в Україні;
- різновиди та специфіку роботи систем переказу коштів.

Вміти:

- класифікувати, обґрунтовувати доцільність використання платіжних систем відповідно до конкретних платіжних потреб;
- виявляти ризики та впроваджувати запобіжні заходи щодо потенційних кризових ситуацій у діяльності платіжних систем;
- використовувати системи дистанційного банківського обслуговування;
- проводити платіжні операції через внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи, використовуючи платіжні інструменти та інноваційні платіжні технології.

В результаті вивчення дисципліни студент набуває

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Спеціальні (фахові) компетентності освітньої програми

СК 14. Здатність формувати методологію оцінювання тенденцій, ризиків та технологій функціонування ринкових інститутів фінансової інфраструктури

Програмні результати навчання

ПРН 4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН 19. Науково обґрунтовувати закономірності функціонування ринкових інститутів фінансової інфраструктури у контексті забезпечення розвитку національної економіки.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Платіжний ринок України

Тема 2. Операції на платіжному ринку

Тема 3. Загальні засади функціонування платіжних систем

Тема 4. Функції банків та небанківських установ у платіжній системі

Тема 5. Ризики та безпека платіжних систем

Тема 6. Системи дистанційного банківського обслуговування

Тема 7. Система електронних платежів (СЕП) НБУ

Тема 8. Системи масових платежів

Тема 9. Національна платіжна система “Український платіжний простір”

Тема 1. Платіжний ринок України

Поняття платіжного ринку. Структура платіжного ринку України. Категорії учасників платіжного ринку. Суб'єкти платіжних операцій. Користувачі платіжних послуг. Надавачі платіжних послуг. Банківські надавачі платіжних послуг. Небанківські надавачі платіжних послуг. Органи влади. Комерційні агенти. Надавачі обмежених платіжних послуг. Платіжні системи (оператори платіжних систем). Технологічні оператори.

Державне регулювання платіжного ринку України. Мета державного регулювання платіжного ринку. Форми державного регулювання платіжного ринку. Законодавчі та нормативно-правові акти, які регулюють діяльність на платіжному ринку України. Реєстр платіжної інфраструктури. Регуляторна платформа. Нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг. Оверсайт платіжної інфраструктури. Розгляд звернень користувачів платіжних послуг.

План семінарського заняття

1. Поняття та структура платіжного ринку України
2. Державне регулювання платіжного ринку України

Контрольні запитання та завдання

1. Якою є структура платіжного ринку України?
2. Які категорії суб'єктів платіжних операцій ви знаєте?
3. Перелічіть форми державного регулювання платіжного ринку
4. Які закони та нормативно-правові акти регулюють діяльність на платіжному ринку України?
5. Перелічіть критерії визначення важливості об'єктів оверсайту в Україні

Рекомендовані джерела: 1; 3; 21.

Тема 2. Операції на платіжному ринку

Поняття, види і порядок виконання платіжних операцій. Суб'єкти платіжних операцій. Платіжна інструкція та її реквізити. Ініціювання платіжної операції. Види платіжних операцій. Порядок виконання кредитового переказу коштів. Порядок виконання дебетового переказу коштів за згодою платника / без згоди платника. Платіжна інструкція на примусове списання (стягнення). Види рахунків для виконання платіжних операцій. Моніторинг і реконсиляція платіжних операцій.

Платіжні послуги. Фінансові платіжні послуги. Нефінансові платіжні послуги. Послуги, що є допоміжними до платіжних. Обмежені платіжні послуги.

План семінарського заняття

1. Поняття, види та порядок виконання платіжних операцій
2. Платіжні послуги

Контрольні запитання та завдання

1. Яких суб'єктів платіжних операцій ви знаєте?
2. Що таке платіжна інструкція?
3. Якими способами здійснюється ініціювання платіжної операції?

4. Перелічіть види платіжних операцій
5. Які види фінансових платіжних послуг ви знаєте?

Рекомендовані джерела: 1; 3; 11; 21.

Тема 3. Загальні засади функціонування платіжних систем

Суть та елементи платіжної системи. Нормативно-правове забезпечення функціонування платіжних систем. Операційні механізми проведення платежів. Технологічна інфраструктура. Платіжні інструменти. Захист інформації.

Якісні характеристики платіжної системи. Ефективність. Оперативність. Економічність. Надійність. Безпека. Безперервність діяльності. Зручність.

Організаційна структура платіжної системи. Оператор платіжної системи. Розрахунковий банк. Технологічний оператор. Учасники платіжної системи. Користувачі платіжної системи.

Класифікація платіжних систем. За територією поширення, суб'єктним складом, призначенням, об'єктами переказу, інструментами платежу, режимом розрахунків, термінами і масштабами розрахунків, механізмом організації розрахунків, категоріями важливості, значущістю, формою власності.

План семінарського заняття

1. Суть та елементи платіжної системи
2. Якісні характеристики платіжної системи
3. Організаційна структура платіжної системи
4. Класифікація платіжних систем

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть та охарактеризуйте елементи платіжної системи

2. Назвіть відмінності між якісними характеристиками платіжних систем

3. Назвіть суб'єктів платіжної системи та перелічіть їхні функції

4. Що визначають правила платіжної системи?

5. Які критерії класифікації платіжних систем ви знаєте

Рекомендовані джерела: 1; 3; 4; 8; 14; 21.

Тема 4. Функції банків та небанківських установ у платіжній системі

Центральний банк та його функції у платіжній системі. Оператор платіжної системи. Надавач платіжних послуг. Користувач платіжних послуг. Гарант остаточних розрахунків. Оверсайт платіжної інфраструктури. Регулятор платіжного ринку.

Роль банків у діяльності платіжної системи. Надавач платіжних послуг платника / отримувача. Емітент. Еквайр.

Функції небанківських установ у платіжних системах. Оператор платіжної системи. Технологічний оператор. Надавач / користувач платіжних послуг. Послуги технічного характеру.

План семінарського заняття

1. Центральний банк та його функції у платіжній системі
2. Роль банків у діяльності платіжної системи
3. Функції небанківських установ у платіжних системах

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть функції НБУ як регулятора платіжного ринку
2. Чим займається НБУ як оператор платіжних систем?
3. Які ролі у платіжних системах можуть виконувати банки?
4. Перелічіть функції банку-емітента та банку-еквайра

5. Які функції у платіжних системах можуть виконувати небанківські установи?

Рекомендовані джерела: 1; 2; 3; 4; 21.

Тема 5. Ризики та безпека платіжних систем

Поняття та види ризиків платіжних систем. Фінансові ризики платіжних систем: кредитний, ризик ліквідності, системний, моральний, ризик переукладення угоди, розрахунковий ризик, ризик втраченої вигоди. Нефінансові ризики платіжних систем: операційний, природний, правовий, людського фактора, політичний.

Методи управління ризиками платіжних систем. Підходи до обмеження ризиків платіжних систем. Принципи, що застосовуються в процесі розробки та реалізації заходів боротьби з ризиками у платіжних системах. Стандарти Ламфалуссі.

Поняття інформаційної безпеки та етапи створення системи захисту. Типи загроз та реалізація політики безпеки платіжних систем. Поняття та забезпечення безпеки платіжних систем. Зовнішня і внутрішня безпека платіжних систем. Фрагментарний та комплексний підходи до забезпечення безпеки систем. Етапи створення системи захисту платіжних систем. Типи загроз для платіжної системи. Реалізація політики безпеки платіжних систем. Принципи створення системи захисту платіжних систем. Механізми захисту платіжних систем. Функції системи захисту платіжних систем.

План семінарського заняття

1. Поняття та види ризиків платіжних систем
2. Управління ризиками та безпека платіжних систем

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть та охарактеризуйте фінансові ризики платіжних систем

2. Які види нефінансових ризиків платіжних систем ви знаєте?
3. Які принципи застосовують під час розробки та реалізації заходів боротьби з ризиками у платіжних системах?
4. Перелічіть типи загроз для платіжних систем
5. Опишіть механізми захисту платіжних систем

Рекомендовані джерела: 1; 4; 6; 7; 8; 12; 14; 19; 21

Тема 6. Системи дистанційного банківського обслуговування

Поняття та різновиди систем ДБО. Класифікація технологій ДБО. Традиційний банкінг. Віртуальний банкінг. Телефонний банкінг. Послуги контакт-центру банку. Штучний інтелект. Система “клієнт-банк”: послуги та сервісні функції системи. Клієнтська частина системи. Банківська частина системи. Інтернет банкінг. Хмарні технології. Мобільний банкінг. Різновиди мобільного банкінгу. Мобільні застосунки.

План семінарського заняття

1. Поняття та різновиди систем ДБО
2. Телефонний банкінг
3. Система “клієнт-банк”
4. Інтернет банкінг
5. Мобільний банкінг

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть критерії класифікації систем ДБО
2. Вкажіть переваги та перешкоди для якісного дистанційного банківського обслуговування
3. Перелічіть функціональні можливості телефонного банкінгу
4. Що таке електронний підпис? Для чого використовують кваліфікований електронний підпис (КЕП)?

5. Чим відрізняються платіжні застосунки і платіжні додатки?

Рекомендовані джерела: 5; 6; 7; 20; 21.

Тема 7. Система електронних платіжів (СЕП) НБУ

Поняття та структура СЕП НБУ. Оператор СЕП. ЦОСЕП. Розрахунковий банк. Учасники.

Міжбанківські платіжні операції у СЕП НБУ. Фінансові повідомлення. Технічні повідомлення. Ініціювання та виконання а) кредитового переказу, б) повернення коштів, в) дебетового переказу без згоди платника, г) дебетового переказу за дорученням (згодою) платника.

Моделі обслуговування консолідованого коррахунку в СЕП НБУ. Модель “3” (з опосередкованою участю філій). Внутрішньобанківська міжфілійна система та вимоги до її роботи. Модель “4” (з безпосередньою участю філій).

Тенденції та перспективні напрями розвитку СЕП. Миттєві платежі. Відкритий банкінг.

План семінарського заняття

1. Поняття та структура СЕП НБУ
2. Міжбанківські платіжні операції у СЕП НБУ
3. Моделі обслуговування консолідованого коррахунку в СЕП НБУ
4. Тенденції та перспективні напрями розвитку СЕП НБУ

Контрольні запитання та завдання

1. Які документи служать нормативною підтримкою СЕП НБУ?
2. Перелічіть елементи організаційної структури СЕП НБУ
3. Назвіть права та обов’язки оператора СЕП
4. Який регламент роботи ЦОСЕП?
5. Які види міжбанківських операцій в СЕП НБУ ви можете назвати?

Рекомендовані джерела: 1; 2; 3; 4; 8; 10; 14; 16; 17; 21

Тема 8. Системи масових платежів

Поняття та види систем масових платежів. Карткові платіжні системи. Системи переказу коштів. Системи та сервіси онлайн платежів. Суб'єкти платіжних операцій.

Емісія платіжних інструментів. Види та реквізити платіжних інструментів. Договір про надання користувачу платіжного інструмента у власність або в користування.

Еквайринг платіжних інструментів. Предмет еквайрингу. Платіжний пристрій. Договір між еквайром та емітентом. Комісійна винагорода. Платіжний застосунок.

Документообіг за операціями з використанням платіжних інструментів. Реквізити документів за операціями з використанням платіжних інструментів.

План семінарського заняття

1. Поняття та види систем масових платежів
2. Емісія платіжних інструментів
3. Еквайринг платіжних інструментів
4. Документообіг за операціями з використанням платіжних інструментів

Контрольні запитання та завдання

1. Які платіжні системи називають картковими?
2. Які внутрішньодержавні системи переказу коштів ви знаєте?
3. Як відбувається емісія платіжних інструментів?
4. Що передбачає еквайринг платіжних інструментів?
5. Перелічіть обов'язкові реквізити документів за операціями з використанням платіжних інструментів.

Рекомендовані джерела: 1; 5; 9; 13; 15; 20; 21.

Тема 9. Національна платіжна система “Український платіжний простір”

Поняття НПС “ПРОСТІР”. Принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”.

Організаційна структура НПС “Простір”. Оператор. Маршрутизатор. Розрахунковий банк. Учасники. Технологічні оператори. Користувачі. Торговці.

Електронні платіжні засоби НПС “ПРОСТІР”. Види електронних платіжних засобів. Карткові продукти “НПС “Простір”.

План семінарського заняття

1. Поняття та принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”.
2. Організаційна структура НПС “ПРОСТІР”
3. Електронні платіжні засоби НПС “ПРОСТІР”

Контрольні запитання та завдання

1. Назвіть принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”
2. Якою є організаційна структура НПС “ПРОСТІР”?
3. Перелічіть функції оператора, маршрутизатора та розрахункового банку НПС “ПРОСТІР”
4. Які функціональні обов’язки еквайра та емітента НПС “ПРОСТІР”?
5. Які види електронних платіжних засобів НПС “ПРОСТІР” ви знаєте?

Рекомендовані джерела: 1; 4; 18; 21.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття та структура платіжного ринку України
2. Державне регулювання платіжного ринку України
3. Поняття, види та порядок виконання платіжних операцій
4. Суть та види платіжних послуг
5. Суть та елементи платіжної системи

6. Якісні характеристики платіжної системи
7. Організаційна структура платіжної системи
8. Види платіжних систем
9. Поняття та види ризиків платіжних систем
10. Управління ризиками та безпека платіжних систем
11. Центральний банк та його функції у платіжній системі
12. Роль комерційних банків у діяльності платіжної системи
13. Небанківські надавачі платіжних послуг
14. Платіжні технології
15. Поняття та характеристика міжбанківських розрахунків
16. Особливості проведення внутрішньобанківських платіжних операцій
17. Поняття та структура СЕП НБУ
18. Міжбанківська платіжна операція у СЕП НБУ
19. Моделі обслуговування консолідованого коррахунку в СЕП НБУ
20. Поняття та різновиди систем ДБО
21. Телефонний банкінг
22. Система “клієнт-банк”
23. Інтернет- та мобільний банкінг
24. Поняття та види систем масових платежів
25. Учасники систем масових платежів
26. Взаємодія учасників систем масових платежів
27. Системи масових платежів в мережі Інтернет
28. Поняття та принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”
29. Організаційна структура НПС “ПРОСТІР”
30. ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”

РОЗПОДІЛ СЕМЕСТРОВИХ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Упродовж семестру кожен студент має змогу отримати максимум 100 балів, з них за

– роботу на семінарських заняттях (поточний контроль) – до 20 балів;

– індивідуальне завдання (бібліографічний огляд наукових публікацій) – до 20 балів;

– індивідуальне завдання (класифікаційний аналіз платіжної системи) – до 20 балів;

– індивідуальне завдання (публікація тез) – 40 балів.

Поточний контроль передбачає роботу на семінарських заняттях, розв'язування тестових завдань упродовж семестру.

Залік виставляється за підсумками навчання упродовж семестру, максимальна кількість балів – 100.

ВИДИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Упродовж семестру студенти виконують такі види індивідуальних завдань з дисципліни:

1. Написання та публікація тез доповіді до наукової конференції за тематикою дисципліни.
2. Бібліографічний огляд наукових публікацій за тематикою дисципліни.
3. Класифікаційний аналіз платіжної системи (за вибором з переліку).

Тези доповіді на науковій конференції

Індивідуальну роботу у формі тез доповідей студенти виконують за самостійно обраною тематикою в межах запропонованих напрямів досліджень. Здобувачі можуть запропонувати власний оригінальний напрям дослідження та тему в межах дисципліни «Платіжні системи і технології». Бали зараховують за опубліковані тези доповіді на науковій конференції.

Бібліографічний огляд наукових публікацій

Студент самостійно формулює тему, за якою буде виконувати бібліографічний огляд наукових публікацій з урахуванням обраного з переліку напрямів досліджень.

Бібліографічний огляд наукових публікацій виконують на основі пошуку та поверхневого тематичного аналізу десяти або більше обраних джерел інформації за певною тематикою.

Оформлення бібліографічного огляду виконують у вигляді списку джерел з короткими анотаціями до них. До кожного джерела у списку додається пряме інтернет-посилання та/або електронний примірник джерела окремим файлом.

Анотація – обов’язкова частина кожної статті, опублікованої у фаховому виданні.

У бібліографічний огляд можна включати не лише періодичні наукові публікації, а й закони, нормативно-правові акти, публікації, дослідження, стратегічні документи НБУ, Комітету з платежів та ринкових інфраструктур Банку міжнародних розрахунків, зарубіжних та міжнародних платіжних систем різного виду тощо.

Бібліографічний огляд наукових публікацій потрібно оформити за зразком, наведеним у додатку А.

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА ТЕМАТИКОЮ ДИСЦИПЛІНИ

- 1.Платіжний ринок України
- 2.Платіжна інфраструктура
- 3.Платіжні інновації
- 4.Платіжні технології
- 5.Платіжні послуги
- 6.Надавачі платіжних послуг
- 7.Cashless-економіка
- 8.Роль банків у платіжній системі
- 9.Функції НБУ на платіжному ринку України
- 10.Оверсайт платіжної інфраструктури
- 11.Внутрішньодержавні платіжні системи
- 12.Міжнародні платіжні системи

13. Системи дистанційного банківського обслуговування
14. Системи масових платежів
15. Карткові платіжні системи
16. Системи переказу коштів
17. НПС «ПРОСТІР»
18. СЕП НБУ
19. Системи інтернет-розрахунків
20. Інноваційні платіжні сервіси
21. Електронні гроші
22. Цифрові валюти центральних банків
23. Електронні платіжні засоби
24. Мобільні платежі
25. Ризики платіжних систем
26. Безпека платіжних систем
27. Шахрайство в платіжних системах
28. Нове платіжне законодавство в Україні
29. Захист інформації під час виконання платіжних операцій
30. Державне регулювання платіжного ринку в Україні

Класифікаційний аналіз платіжної системи

Студенти обирають із запропонованого переліку платіжну систему та проводять її аналіз за критеріями, поданими в таблиці (заповнюють таблицю) додатку Б.

Перелік платіжних систем для аналізу (може змінюватися відповідно до змін у Реєстрі платіжної інфраструктури):

1. RIA
2. Western Union
3. City24
4. Фінансовий світ

- 5.NovaPay
- 6.Visa
- 7.MasterCard
- 8.Система електронних платежів (СЕП) НБУ
- 9.MEEST
- 10.Національна платіжна система "Український платіжний простір"
- 11.PrivatMoney
- 12.Welsend
- 13.American Express
- 14.PaySystems
- 15.Moneycom

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Головні:

1. Закон України “Про платіжні послуги” від 30.06.2021 р. № 1591-IX зі змінами
2. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. № 679-XIV зі змінами
3. Банківська система: підручник / за ред. д.е.н., проф. М.І. Крупки. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 556 с.
4. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрушак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 526 с.
5. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Національний банк України. Липень 2020. 49 с.

Додаткові

6. Закон України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги” від 05.10.2017 р. №2155-VIII зі змінами

7. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22.05.2003 р. № 851-IV зі змінами
8. Звіт з оверсайту інфраструктури фінансового ринку 2022 р. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2022.pdf?v=6
9. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг : затв. постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text> (дата звернення 12.12.2023).
10. Інструкція про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті : затв. постановою Правління НБУ 16.08.2006 р. № 320. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-06#Text>
11. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#top>
12. Інформаційна кампанія з протидії платіжному шахрайству. НБУ. URL: <https://promo.bank.gov.ua/stopfraud/>
13. Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 164. Дата оновлення 14.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#top>
14. Положення про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні : затв. Постановою Правління НБУ 24.08.2022 р. № 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-22#Text>
15. Про е-гривню – цифрові гроші Національного банку. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>
16. Проект концепції системи миттєвих платежів. Київ. 2021. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_concept_instant_payment_system.pdf?v=6

17. Правила Системи електронних платежів Національного банку України, затв. Рішенням Ради Платіжної організації СЕП НБУ, протокол від 13.07.2017 р. № 1 зі змінами

18. Правила Національної платіжної системи “Український платіжний простір”, затв. Рішенням Ради Платіжної організації НПС “Український платіжний простір”, протокол від 07.06.2013 № 213/2013 зі змінами

19. Методичні рекомендації з управління ризиками в платіжних системах. URL:

https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Guidelines_risk_management_ps.pdf?v=4

20. Payment aspects of financial inclusion in the fintech era. Committee on Payments and Market Infrastructures. World Bank Group. April 2020. 74 p. URL: <https://www.bis.org/cpmi/publ/d191.pdf>

Інформаційні ресурси

21. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки бібліографічного огляду наукових публікацій

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

**БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ»
ЗА ТЕМОЮ: «.....»**

Виконав(ла) студ. групи ЕкфМ – __ с

Прізвище та ініціали

ЛЬВІВ – 2022

**Список рекомендованих джерел
за темою: «.....»**

- 1. Адамик Б., Ткачук В. Платіжні системи: фундаментальні засади та перспективи трансформації. *Економічний аналіз*. 2019. Том 29. № 3. С. 63 – 73 (електронний примірник статті додається)**

Розглянуто основні підходи до структурування платіжної системи використовуючи принципи побудови систем, виокремлено такі її блоки, як: економічний, інституціональний, та інфраструктурно-організаційний. Запропоновано авторське визначення платіжної системи в загальному розумінні, а також виокремлено основні підсистеми національної платіжної системи, враховуючи еволюційні тенденції розвитку форм грошей та технологій здійснення платежів в економіці. Обґрунтовано необхідність виокремлення готівкової платіжної системи як підсистеми національної платіжної системи з огляду на порівняно високу частку готівкових платежів в економіці та поширені випадки тіньових готівкових розрахунків у країнах, що розвиваються.

- 2.**

Додаток Б

Класифікаційний аналіз платіжної системи

Найменування платіжної системи _____

Найменування оператора платіжної системи _____

Найменування країни місцезнаходження оператора _____

№	Критерії класифікації	Види платіжних систем	Ознаки аналізованої платіжної системи
1	За територією поширення	- внутрішньодержавна - міжнародна	
2	За суб'єктним складом (статусом оператора)	- банківська - небанківська	
3	За формою власності	- приватна: ✓ створена резидентом ✓ створена нерезидентом - державна: ✓ створена резидентом ✓ створена нерезидентом	
4	За резидентністю учасників	- учасники резиденти (вказати кількість і статус) - учасники резиденти та нерезиденти (вказати кількість і статус учасників резидентів)	
5	За призначенням (платіжною сферою)	- міжбанківська - масових платежів - інша	
6	За інструментами платежу	- карткова - система переказу коштів - система електронних грошей	
7	За термінами і масштабами розрахунків	- система роздрібних платежів - система переказу великих сум платежів	
8	За категоріями важливості	- значуща - інша	
9	За значущістю	- системно важлива - важлива - не належить до значущих платіжних систем в Україні	

Виконав(ла) студ. групи _____

Прізвище та ініціали _____

Кількість балів